

ΤΟ ΓΛΩΣΣΑΡΙΟ ΤΗΣ ΙΛΙΑΔΑΣ

- Ανθρωπομορφισμός:** η απόδοση ανθρώπινων χαρακτηριστικών ή/και συμπεριφοράς στους θεούς/θεές.
- Από μηχανής θεός:** ο όρος χρησιμοποιείται, για να περιγράψει τη σωτήρια παρέμβαση κάποιου/κάποιας θεού/θεάς σε κρίσιμη στιγμή, ώστε να λυθεί ένα πρόβλημα ή/και να σωθεί ένας/μία ήρωας/ηρωίδα. Η παρουσία του «από μηχανής θεού» συμβάλλει στην εξέλιξη του μύθου.
- Αποστροφή:** ονομάζεται έτσι η διακοπή της αφήγησης σε τρίτο πρόσωπο και η χρήση του δευτέρου προσώπου από τον Όμηρο, προκειμένου να απευθυνθεί σε κάποιο πρόσωπο, απόν ή παρόν.
- Αριστεία:** πρόκειται για την ανδρεία που επιδεικνύει ένας πολεμιστής στη μάχη, ώστε να διακριθεί ιδιαίτερα.
- Άστοχα ερωτήματα:** ονομάζονται έτσι οι ερωτήσεις που τίθενται όχι για να δοθεί απάντηση σε αυτές αλλά για να τονισθεί τελικά η αλήθεια, εφόσον αυτά απορρίπτονται.
- Άτη – Ύβρη – Νέμεση – Τίση:** η Άτη είναι η τύφλωση του ανθρώπινου νου, η οποία οδηγεί σε Ύβρη, δηλαδή σε αλαζονική και υπεροπτική συμπεριφορά του ανθρώπου έναντι των θεών. Αυτή η συμπεριφορά του ανθρώπου που ξεπερνά το μέτρο, προκαλεί την οργή των θεών, τη Νέμεση, και στη συνέχεια την τιμωρία του, την Τίση.
- Εγκιβωτισμός:** ονομάζεται η αναδρομική αφήγηση, η οποία παρεμβάλλεται σε ένα κείμενο. Ένας ήρωας γυρίζει πίσω στον χρόνο, για να μας διηγηθεί κάποια γεγονότα, τα οποία έχουν ήδη συμβεί.
- Ειρωνεία:** η άγνοια της αλήθειας από έναν ήρωα του έργου, την οποία, όμως, γνωρίζουν τα άλλα πρόσωπα και, κυρίως, οι αναγνώστες.
- Ενανθρώπιση:** η εμφάνιση των θεών στους ανθρώπους με τη μορφή ανθρώπου και χωρίς να γίνεται αντιληπτή η ταυτότητά τους.
- Επιβράδυνση:** πρόκειται για την καθυστέρηση της εξέλιξης της υπόθεσης με την παρεμβολή στοιχείων, πληροφοριών και γεγονότων.
- Επίθετα:** στα ομηρικά έπη τα επίθετα διακρίνονται σε τρεις κατηγορίες: τα χαρακτηριστικά, τα οποία αποδίδουν μία ιδιότητα, τα περιγραφικά, τα οποία αποδίδουν μία εικόνα και τα τυπικά, τα οποία επαναλαμβάνονται πανομοιότυπα.
- Επιφάνεια:** η εμφάνιση των θεών με τη θεϊκή τους μορφή και τις θεϊκές τους ιδιότητες.
- Ικεσία:** πρόκειται για τη θερμή παράκληση προς κάποιον/κάποια, ώστε να εξασφαλισθεί η βοήθεια και συμπαράσταση. Συνήθως ο ικέτης γονάτιζε και άγγιζε αυτόν/αυτήν τον/την οποίο/οποία ικέτευε ακουμπώντας με το ένα χέρι του το γόνατο και με το άλλο το πηγούνι του.
- In medias res:** η τεχνική σύμφωνα με την οποία η αφήγηση ξεκινά όχι από την αρχή της ιστορίας αλλά από ένα άλλο χρονικό σημείο.
- Νόστος:** η επιστροφή στην πατρίδα αλλά και στο χώρο/πεδίο όπου ανήκει ο ήρωας.
- Παρομοίωση:** πρόκειται για ένα σχήμα λόγου με το οποίο συσχετίζονται ιδιότητες ενός/μιας προσώπου/πράγματος/ζώου/έννοιας/ιδιότητας με τις ιδιότητες ενός/μιας άλλου/άλλης προσώπου/πράγματος/ζώου/έννοιας/ιδιότητας. Οι ομηρικές παρομοιώσεις έχουν δύο μέρη: το αναφορικό, το οποίο εισάγεται με τις

ΓΛΩΣΣΑΡΙΟ

λέξεις «σαν», «όπως», «πως», καθώς και το δεικτικό, το οποίο εισάγεται με τις λέξεις «έτσι», «παρόμοια».

Προοικονομία: η εκ των προτέρων προετοιμασία και προειδοποίηση για όσα θα ακολουθήσουν.

Ταφικά έθιμα: η διαδικασία που ακολουθούσαν για την ταφή των νεκρών.

Τυπικά θέματα: η επανάληψη κάποιων θεμάτων με στερεοτυπικό εκφραστικό και γλωσσικό τρόπο.

Υστεροφημία: η φήμη που συνοδεύει έναν άνθρωπο και μετά τον θάνατό του.

Φιλοξενία: τα στάδια και η διαδικασία που ακολουθούσαν για τη φιλοξενία ενός ξένου.

Τίτλος: «**Το γλωσσάριο της Ιλιάδας**»

Έκδοση: **1.5**

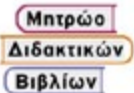
Ημερομηνία: **10/09/2024**

Συντονιστής ομάδας σχεδιασμού και ανάπτυξης: **Κέλλυ Σαρρή Πασχαλίδη**

Δημιουργία: **ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΡΑΦΗ**

Το παρόν αναπτύχθηκε στο πλαίσιο της Πράξης «Συγγραφή, Αξιολόγηση και Ένταξη διδακτικών βιβλίων στο Μητρώο Διδακτικών Βιβλίων και στην Ψηφιακή Βιβλιοθήκη Διδακτικών Βιβλίων» με κωδικό ΟΠΣ (ΜΙΣ) 6010165, του Προγράμματος «Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή 2021-2027» που υλοποιείται από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής και συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Παιδείας, Θρησκευμάτων
και Αθλητισμού

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Πρόγραμμα
Ανθρώπινο Δυναμικό και
Κοινωνική Συνοχή